

شب‌بخون نخاله‌های جنگی

کارشناسان نسبت به پیامد تخریبی و آلودگی پایدار پسماندهای جنگی در منابع آب‌و خاک هشدار دادند

سال بیست و دوم | شماره پیاپی ۱۳۳۹۸ | چهارشنبه ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۵ | قیمت ۱۰ هزار تومان

گفت‌وگوی اختصاصی «پیام ما» با سفیر ژاپن در تهران

ژاپن چگونه به تالاب‌های ایران کمک می‌کند؟

کارگران خوار و زستان قربانیان سراسر پیاپی جنگ

پسماندهایی که هنوز می‌جنگند

کودکان و جنگ

جنگ‌ها را چه کسانی آغاز می‌کنند و چه کسانی ادامه می‌دهند؟

طاہرہ پژوهش | مدیرعامل انجمن حمایت از حقوق کودکان

کودکان

خط مقدم نیستند

خورا طهرانی | پژوهشگر و مدرس سواد رسانه‌ای

اکنون جامعه ما

و امکان روایت

محمد محمدی | جامعه‌پژوه

جان نحیف

جهان‌های جدید

علی ملازاده | روزنامه‌نگار

سپیدپوشان ناراضی

وقتی تعرفه‌گذاری پرستاری به بی‌عدالتی دامن می‌زند

همه متفاوت همه خویشاوند

«عبسی امیدوار» بازمانده تیم دونفره برداران امیدوار در سفر به دور دنیا در بیمارستان بستری شد

برنج گران می‌شود؟

گزارش «پیام ما» از وضعیت بازار برنج در گفت‌وگو با سفیر ایران در فائو

اکنون جامعه ما و امکان روایت

آماده شنیدن دیگری است. صداها زیادند، اما شنیدن کم است. در این وضعیت، روایت اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. روایت، تاشی است برای پیوند دادن تجربه‌های پراکنده و تبدیل آنها به معنایی قابل فهم. وقتی افراد داستان زندگی خود را تعریف می‌کنند، در واقع پلی میان تجربه شخصی و تجربه جمعی می‌سازند. در زمانه بحران، حتی کوچک‌ترین روایت‌ها نیز اهمیت پیدا می‌کنند؛ خاطراتی که در دفترچه‌های نوشته می‌شود، گفت‌وگویی که میان دو دوست شکل می‌گیرد، یا یادداشتی که تجربه زیسته یک شهروند را ثبت می‌کند. این روایت‌های خرد، در کنار هم به حافظه جمعی یک جامعه تبدیل می‌شوند. جامعه‌ای که بتواند تجربه‌های خود را روایت کند، هنوز توان فهمیدن خود را از دست نداده است. از این منظر جامعه‌پژوهی در نقطه‌ای حساس ایستاده است. ما نه کاملاً در گذشته زندگی می‌کنیم و نه هنوز آینده‌های روشن پیش روی خود می‌بینیم. اما در دل همین ابهام، امکانی تازه نیز نهفته است، امکان بازاندیشی در آنچه بوده‌ایم و آنچه می‌خواهیم باشیم. آینده جامعه، نه از پیش تعیین شده است و نه سرزوشتی‌گیرناپذیر دارد. مسیر آن به تصمیم‌ها، کنش‌ها و روایت‌هایی بستگی دارد که امروز شکل می‌گیرند. شاید مهم‌ترین پرسش زمانه ما این باشد، چگونه می‌توان تکه‌های پراکنده جامعه را دوباره کنار هم گذاشت؟ پاسخ آسانی برای این پرسش وجود ندارد. اما شاید نخستین گام، همین تلاش برای دیدن و شنیدن یکدیگر باشد؛ با گذاشتن به‌گفت‌وگو به روایت، و به ساختن داستانی مشترک درباره آنچه بر ما گذشته است و آنچه می‌خواهیم بسازیم. زیرا جامعه تنها با ساختمان‌ها ساخته نمی‌شود؛ جامعه با روایت‌هایی ساخته می‌شود که مردمش درباره خود و آینده‌شان تعریف می‌کنند. اکنون، بیش از هر زمان دیگر، جامعه ما به همین روایت نیاز دارد؛ روایتی که بتواند از دل بحران، افق تازه‌تری زیستن بگشاید.

می‌تواند گره‌های درهم این سرزمین را بگشاید. روایت دیگر همه پاسخ را در ماندن بر خط مقاومت می‌بیند و راه رهایی را تنها در همان مسیر می‌جوید. اما با همه تفاوت‌هایشان، این دورویات در خطایی مشترک به هم می‌رسند؛ کوچک دیدن زیرساخت‌ها. در هر دو نگاه، گویی با مجموعه‌ای از «اشیا» رویه‌رو هستیم؛ چیزهایی که اگر فروریزند، بعدتر می‌توان با صرف هزینه و زمان دوباره برپا کرد. مسئله در این تصویر به حساب و کتابی فنی فروکاسته می‌شود؛ چندپل، چندساختمان، چند شبکه. اما واقعیت زندگی اجتماعی در این میان ناپدید می‌شود. زیرا زیرساخت‌ها فقط اشیا نیستند؛ آنها صحنه‌های خاموش زندگی جمعی‌اند. همان جاهایی که در آنها رفت‌وآمدها شکل می‌گیرد، صداها به هم می‌رسند و اعتماد آهسته‌آهسته ساخته می‌شود. در دل همین بسترساخته که زندگی روزمره جریان می‌یابد و جامعه، بی‌آنکه متوجه باشد، خود را بازتولید می‌کند. وقتی زیرساختی فروریزد، فقط دیوار یا سیم یا جاده‌ای از میان نمی‌رود؛ بخشی از ریتم زندگی جمعی از کار می‌افتد. انکار ضربانی در بدن شهر مختل می‌شود و درست در همان لحظه است که می‌فهمیم زیرساخت‌ها تنها ابزارهای زندگی نیستند؛ آنها خود، بخشی از زندگی‌اند. در دل این آشوب، جامعه ایران نیز در حال دگرگونی است. آنچه پیش‌تر بدیهی به نظر می‌رسید، اکنون محل تردید شده است. مرزهای فکری چاره‌ها می‌شوند، مواضع تغییر می‌کنند و افراد خود را در موقعیت‌هایی می‌یابند که پیش‌تر تصورشان را نمی‌کردند. جامعه شیبه‌آینه‌ای شکسته شده است؛ قطعاتی که هر کدام تصویری از واقعیت را منعکس می‌کنند. اما تصویر کامل تنها زمانی شکل می‌گیرد که این قطعات دوباره کنار هم قرار گیرند. مشکل آنجاست که در چنین فضایی گفت‌وگو دشوار می‌شود. هر کس در جهان ذهنی خود سخن می‌گوید و کمتر کسی

توانایی آنکه از دل ویرانی، کلمات تازه بسازیم و از دل پراکندگی، پیوندی نو خلق کنیم. وقتی جامعه‌ای در بحران فروریزد، نخستین چیزی که از هم می‌پاشد همین داستان مشترک ماست. اما همان جابجایی امکان آغاز وجود دارد. امکان نوشتن روایتی دیگر؛ افراد اگر بتوانند تجربه‌های خود را به زبان بی‌آزار، دیگر صرفاً قربانی وضعیت نخواهند بود؛ آنها به کنشگرانی بدل می‌شوند که با نیروی تخیل و بیان، آینده را بازتصور می‌کنند. در غیر این صورت، آدم‌ها نمی‌دانند در چه روایتی زندگی می‌کنند و آینده‌شان در کدام فصل نوشته خواهد شد. آنچه امروز در ایران تجربه می‌کنیم، نوعی سردرگمی عمیق در قواعد و افق‌های زندگی است. بسیاری از نشانه‌هایی که پیش‌تر به ما جهت می‌دادند، دیگر همان معنا را ندارند. افراد در تصمیم‌های ساده زندگی نیز با تردیدهای بزرگ رویه‌رو می‌شوند، مانند با پروند تصمیم بگیرند یا صبر کنند، امید داشته باشند یا خود را برای بدترین سناریوها آماده کنند. این وضعیت چیزی شبیه زندگی در یک راهروی طولانی و نیمه‌تاریک است؛ جایی که نه بازگشت آسان است و نه مقصد به‌روشنی دیده می‌شود. جنگ و بحران‌های اخیر این وضعیت را تشدید کرده‌اند. جنگ فقط تخریب ساختمان‌ها نیست؛ جنگ ضربه‌ای است که به ریتم زیست اجتماعی وارد می‌شود. زیرساخت‌ها تخریب می‌شوند، اما مهم‌تر از آن شبکه‌های ظرفیتی است که رام‌کن می‌کنند؛ هم‌زیستی، همکاری، امید و امکان باهم بودن. جامعه تنها از ساختمان‌ها و جاده‌ها ساخته نشده است؛ جامعه از جریان‌های زنده‌ای ساخته شده که در دل این ساختارها حرکت می‌کنند و زندگی روزمره را امکان‌پذیر می‌سازند. در همین میان، ما گویی در میانه دو روایت ایدئولوژیک ایستاده‌ایم؛ دو صدایی که هر یک می‌کوشد تمام افق را با زبان خود توضیح دهد. یک روایت، نجات را در تهاجم خارجی جست‌وجو می‌کند؛ گویی نیرویی از بیرون

محمد محمدی | جامعه‌پژوه

اکنون در لحظه‌ای ایستاده‌ایم که به سختی می‌توان آن را با واژه‌های آشنا توضیح داد. جامعه ایران گویی وارد زمانی دیگر شده است؛ زمانی که در آن گذشته هنوز به طور کامل پایان نیافته و آینده نیز هنوز شکل روشنی پیدا نکرده است. ما در میانه‌ای مهم ایستاده‌ایم؛ جایی میان ویرانی و بازسازی، میان تریس و امید، میان سکوت و روایت. در چنین وضعیتی، زندگی روزمره دیگر همان ریتم پیشین را ندارد. خیابان‌ها همان خیابان‌ها هستند، آدم‌ها همان آدم‌ها، اما تجربه زیستن در آنها تغییر کرده است. گویی زیر پوست شهر ضرباتی ناآرام می‌تپد؛ تپشی از جنس اضطراب و انتظار لرزشی که از هم‌زمانی بحران‌ها، سایه جنگ، نااطمینانی اقتصادی و فرسایش اجتماعی برمی‌خیزد و لحظه‌به‌لحظه در رگ‌های زندگی مان جاری است. در چنین لحظه‌هایی، جامعه بیش از هر چیز به آینده‌ای نیاز دارد تا خود را در آن ببیند. به گمانم این‌گونه همان روایت است. آری، روایت، زیرساختی کردن نه فقط بازرگانی و قیام، بلکه تاملی برای فهمیدن آن چیزی است که بر ما گذشته و همچنان در حال وقوع است. شاید گزاره «هانا آرت» بتواند در اینجا راهی پیش پای ما بگذارد؛ آنجا که می‌گفت: «انسان موجودی قه‌گوست». اگر چنین است، پس انسان تنها مصرف‌کننده رخدادها نیست، بلکه آفریننده معناست. روایت ما، به ما کمک می‌کند تا معنایی برای بی‌معنایی‌ها دست‌وپا کنیم و از دل تجربه‌های پراکنده، طرحی خلاقانه برای فهم زندگی بسازیم. خلاقیت در اینجا نه امری تربیتی، بلکه ضرورتی حیاتی است؛

ربات‌ها، پلیس مدیریت ترافیک شهرهای چین شدند

گشت‌زنی پلیس رباتیک چین در شهرها در تعطیلات روز کارگر نشان‌دهنده مدیریت شهری مبتنی بر هوش مصنوعی است. در طول تعطیلات روز کارگر، شهر «هانگژو» در استان «ژجیانگ» واقع در شرق چین یک اسکادران پلیس رباتیک کاملاً عملیاتی را به مناطق مهم، اعزام و قابلیت‌های مدیریت ترافیک شهر را تقویت کرد. به نقل از «گلوبال تایمز»، این کار یک گام مهم در کاربرد هوش مصنوعی برای بهبود خدمات عمومی و مدیریت شهری است. این اسکادران که در روز اول ماه مه مستقر شد، شامل ۱۵ ربات هوشمند مدیریت ترافیک است که به طور رهاوردی در تقاطع‌های کلیدی مرکز شهر قرار گرفته‌اند. ماؤریت آن‌ها مدیریت ترافیک و وسایل نقلیه غیرموتوری و عابران پیاده، ارائه مسیریار و کمک به افسران انسانی است و مدل جدیدی از همکاری انسان و ماشین را به نمایش می‌گذارد. این ربات‌ها متناسب با نیازهای خاص مکان‌های خود طراحی شده‌اند. در منطقه خوش منظره «وست لیک» (West Lake)، بازدیدکنندگان می‌توانند به‌سادگی به یک ربات نزدیک شوند، دکمه «می‌خواهم صحبت کنم» را روی نمایشگر تعاملی آن فشار دهند و مسیر را بپوشانند. این ربات‌ها با یک مدل زبانی پیچیده و بزرگ کار می‌کنند، به‌سرعت درخواست را پردازش می‌کنند و با استفاده از لحظه از داده‌های ترافیک و موقعیت مکانی، بهترین مسیر پیاده‌روی یا محل‌نقل عمومی را از طریق صدا و گرافیک روی نمایشگر ارائه می‌دهد. این ربات‌ها در تقاطع‌های اصلی شهرها نقش پشتیبانی از نیروهای انتظامی را ایفا می‌کنند. آنها به الگوریتم‌های پیشرفته تشخیص بصری مجهز هستند و نظارت هوشمند ۲۴ ساعته را در هفت روز هفته برای شناسایی تخلفات رانندگی مانند عبور اسکوترهای برقی از خطوط ایست یا عدم استفاده از کلاه ایمنی توسط رانندگان انجام می‌دهند. ربات پس از تشخیص تخلف، بلافاصله هشدار صوتی صادر می‌کند و می‌تواند روی سر خود دارد و با استفاده از آن، حرکات استاندارد را با دقت انجام بفرستد. فراتر از اجرای قانون و کمک، این ربات‌ها می‌توانند به عنوان مدیر ترافیک نیز عمل کنند. آنها با بهره‌گیری از هماهنگی در سطح میلی‌ثانیه با چراغ‌های راهنمایی و یک پایگاه داده از حرکات استاندارد پلیس راهنمایی و رانندگی می‌توانند هشت دستور مجزا را از جمله «حرکت»، «ایست»، «چرخش به چپ» و «چرخش به راست» اجرا کنند. این امر تضمین می‌کند که سیگنال‌های آنها کاملاً با چراغ‌های راهنمایی هماهنگ هستند و دستورالعمل‌های واضح و بدون ابهامی را به رانندگان و عابران پیاده ارائه می‌دهند.

به گفته «چن سانچوان» (Chen Sanchuan)، افسر پلیس راهنمایی و رانندگی هانگژو، معرفی این اسکادران رباتیک به طور قابل‌توجهی حجم کار افسران انسانی را کاهش داده است. این ربات‌ها که قادر به کار مداوم هشت تا ۹ ساعت در روز هستند، وظایف روزانه و تکراری را انجام می‌دهند و به کارکنان پلیس زمان می‌دهند تا روی وظایف پیچیده‌تری تمرکز کنند که به قضاوت و مداخله انسانی نیاز دارند. استقرار این سیستم در هانگژو یک مورد جداگانه نیست، بلکه بخشی از یک روند ملی گسترده‌تر است. در سراسر چین، شهرها در حال ادغام هوش مصنوعی و رباتیک در سیستم‌های مدیریت ترافیک خود هستند تا کارایی و ایمنی را در طول دوره شلوغ تعطیلات بهبود ببخشند. در شهر «کاشغر» واقع در شمال غربی چین، یک ربات با لباس فرم و قابلیت دید بالا از آغاز تعطیلات روز کارگر در یک تقاطع اصلی، ترافیک را مدیریت می‌کند. این ربات یک دوربین با کیفیت بالا برای سر خود دارد و با استفاده از آن، حرکات استاندارد را با دقت انجام می‌دهد و توجه تماشاگران را جلب می‌کند و تعهد شهر را به ایجاد یک سیستم حمل‌ونقل هوشمند نشان می‌دهد. در شهر «اوردوس» واقع در شمال چین، دوربین پلیس راهنمایی و رانندگی از اول ماه مه مشغول به کار هستند. آنها با استفاده از فناوری‌های مجهز به اینترنت اشیا و هوش مصنوعی، وظیفه کنترل ترافیک، آموزش ایمنی و گشت‌های هوشمند را بر عهده دارند.

توقف پروژه‌های تخت جمشید به دلیل نبود اعتبار

میراث فرهنگی برای مجموعه تخت جمشید اعتبارات ملی اختصاص می‌داد. مدیر پایگاه جهانی تخت جمشید ادامه داد: «این شرایط باعث توقف برخی پروژه‌ها شده است و در بخش‌هایی نیز نیاز فوری به مرمت اضطراری داریم، اما به دلیل نبود منابع مالی حتی تهیه مواد و مصالح مرمتی نیز با مشکل مواجه شده است.» او با اشاره به ضرورت انجام مطالعات جدید در مجموعه تخت جمشید گفت: «در جریان بمباران‌های اخیر ارتعاشات و موج انفجارها آن تا محدوده تخت جمشید نیز احساس شد. پس از این اتفاق لازم است بخش‌های زیادی از مجموعه

بسیاری از برنامه‌ها با کندی یا توقف مواجه شود. بخش قابل‌توجهی از پروژه‌های عمرانی مجموعه را با استفاده از اعتبارات مسئولیت اجتماعی نفت جلو برده‌ایم و حتی قراردادهایی نیز در این زمینه منعقد شده است، اما به دلیل عدم تخصیص تاکنون تخصیص ن داده است. از سوی دیگر نزدیک به هشت ماه است که هیچ اعتبار ملی نیز دریافت نکرده‌ایم، درحالی‌که پیش‌ازاین وزارت

مدیر پایگاه جهانی تخت جمشید با هشدار درباره کمبود شدید منابع مالی برای حفاظت و مرمت این محوطه تاریخی گفت: ادامه اجرای پروژه‌های حفاظتی و عمرانی در تخت جمشید به دلیل تخصیص نیاختن اعتبارات ملی و استانی با مشکل تلاش‌های زیادی که در مجموعه تخت جمشید شده‌اند؛ به‌گونه‌ای که به گفته او «بی‌اعتباری تمام رفق مجموعه را گرفته است.» «محمدجواد جعفری» با اشاره به نبود اعتبارات برای اتمام پروژه‌های تخت جمشید گفت: با وجود تلاش‌های زیادی که در مجموعه تخت جمشید برای اجرای طرح‌های مختلف انجام شده، نبود و تخصیص نیاختن اعتبارات باعث شده است

تخت جمشید با استفاده از روش‌های پایش و مستندنگاری جدید بررسی شود تا بتوانیم آسیب‌های احتمالی را شناسایی کنیم و نتایج آن را با اسکن‌های قبلی تطبیق دهیم تا مشخص شود آیا این انفجارها موجب ایجاد ترک یا شکاف جدید شده است یا خیر. انجام این مطالعات یکی از اولویت‌های جدی ماست، اما اجرای آن حدود چهار میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد که تاکنون تأمین نشده است.» مدیر پایگاه جهانی تخت جمشید در پایان گفت: «پروژه‌هایی مانند بهسازی محور ورودی تخت جمشید و ایجاد پارکینگ جدید به دلیل تخصیص نیاختن منابع استانی متوقف شده‌اند. در مجموعه تخت جمشید حدود ۶۰ میلیارد تومان اعتبار از محل مسئولیت اجتماعی نفت در نظر گرفته شده است.»

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان منابع مالی که وعده داده بود را تاکنون تخصیص ن داده است از سوی دیگر نزدیک به هشت ماه است که هیچ اعتبار ملی نیز دریافت نکرده‌ایم

کارشناسان نسبت به پیامد تخریبی و آلودگی پایدار پسماندهای جنگی در منابع آب‌وخاک هشدار دادند

شبیخون نخاله‌های جنگی

دیدن از یک ساختمان ویران در اربیل، عراق

اکامیار فکور ا

روزنامه‌نگار

در جنگ ۱۰ میلیون تن نخاله ساختمانی به جا گذاشت.

نخاله‌هایی که با نخاله‌های ساختمانی معمولی تفاوت دارد. این آماری است که «ابوعلی گلزاری»، عضو شورای راهبردی سازمان حفاظت محیط‌زیست در گفت‌وگو با ایرنا می‌دهد. میزان زیادی از این پسماندها به مواد شیمیایی و انواع روغن‌ها آلوده است و برای انتقال این حجم پسماند ساختمانی حدود ۲۰۰ هزار کامیون نیاز است. به گفته وی، این نخاله‌ها صرفاً مصالح ساختمانی نیست، بلکه ترکیبی از مواد آلوده به روغن‌ها، سوخت‌ها و ترکیبات شیمیایی است که در صورت مدیریت نادرست، می‌تواند به بحران‌های ثانویه محیط‌زیستی منجر شود. آلودگی آب‌های زیرزمینی، تخریب خاک و انتشار آلاینده‌ها در هوا، تنها بخشی از پیامدهای احتمالی این وضعیت است.

تفاوت بنیادین این پسماندها با نخاله‌های عادی در خاصیت جذب‌کنندگی آن‌هاست. در جریان تخریب‌های جنگی، نشت مواد سوختی و شیمیایی از واحدهای صنعتی و خدماتی، مصالح ساختمانی را به مخازن آلودگی تبدیل کرده است. نفوذ فلزات سنگین مانند سرب و جیوه به لایه‌های بتنی، احتمال ایجاد شیرابه‌های سمی را در اثر بارندگی افزایش می‌دهد. این شیرابه‌ها با نفوذ به اعماق زمین، نه‌تنها خاک را غیرقابل‌گشت می‌کند، بلکه سفره‌های آب زیرزمینی را به ترکیبات خطرناک آلوده می‌سازد. چالش دیگر مسئله جانمایی این حجم عظیم و آثار محیط‌زیستی آن است. ضمن این‌که در بحث این‌گونه نخاله‌ها، خطر مواد منفجره خنثی‌شده نیز مطرح است.

ا خبر |

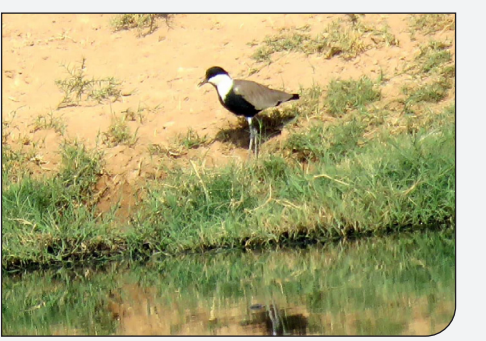
مشاهده «خروس کولی سینه سیاه» در «تالاب کانسی برازان» مهاباد

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست مهاباد گفت: «کارشناسان این اداره در پایش‌های خود برای نخستین‌بار «خروس کولی سینه سیاه» را در «تالاب بین‌المللی کان‌بِرازان» این شهرستان مشاهده کردند».

«فاروق سلیمانی» افزود: «مشاهده این گونه نادر در پناهگاه حیات‌وحش و تالاب کانِ برازان می‌تواند اتفاق بسیار خوشایندی برای دوستداران محیط‌زیست در این شهرستان باشد. پیش‌بینی می‌شود این گونه که تاکنون در این منطقه مشاهده نشده به‌منظور لانه‌سازی و جوجه‌آوری وارد تالاب شده است.»

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست مهاباد در خصوص وضعیت آبی تالاب کانِ برازان نیز گفت: «هم اکنون وضعیت آبی این تالاب بسیار مطلوب و طی ۱۰ سال گذشته بی‌سابقه بوده است.» او اظهار کرد: «هم اکنون بسیاری از چشمه‌ها و زهکش‌های منتهی به تالاب احیا شده و آب آنها وارد پیکره تالاب می‌شود و از نظر وجود پرندگان آبی و کناره‌آبی هم هزاران قطعه پرند از گونه‌های مختلف و متنوع در این تالاب دیده می‌شود.»

او با اشاره به حضور دسته‌های ۱۰۰ قطعه‌ای فلا밍گو در تالاب کانِ برازان گفت: «هم اکنون چندین دسته ۱۰۰ قطعه از این گونه مهاجر در قسمت‌های کم‌عمق تالاب مشغول استراحت و تغذیه هستند.»

پناهگاه حیات‌وحش و تالاب بین‌المللی «کانی برازان» در ۳۰ کیلومتری مهاباد واقع شده و به‌عنوان بیست و چهارمین تالاب کشور در کنوانسیون رامسر به ثبت رسیده است و در نزد پرندنگرها به بهشت پرندگان مشهور است و نخستین سایت پرندنگری کشور نیز محسوب می‌شود.

در شهرستان مهاباد علاوه بر پناهگاه حیات‌وحش و تالاب بین‌المللی «کانی‌برازان»، تالاب‌های دایمی «حسن خان» و «قویی باباعلی» و تالاب‌های فصلی دیگری از جمله «گروس»، «داشخانه» و «قره قشلاق» نیز وجود دارد. ایرنا

در

محیط‌زیست

در

پیامدهای محیط‌زیستی این نخاله‌ها را فراهم کند. برخلاف پسماندهای شهری که از تولید روزانه آن‌ها آمار در دست است، در بخش نخاله‌های ساختمانی همواره با تخمین‌های غیردقیق روبرو بوده‌ایم. حال در مورد این آمارهای زمان جنگ هم نمی‌توان دقیق صحبت کرد. آمارهایی نظیر تولید ۱۰ میلیون تن نخاله در دوران جنگ، غالباً بر اساس میانگین وزنی واحدهای تخریب‌شده برآورد می‌شوند و نیاز به صحت‌سنجی دارند.»

تفاوت بنیادین وضعیت جنگی با شرایط عادی، در حجم تراکمی و ماهیت خطرناک پسماندهاست؛ «درحالی‌که در شرایط عادی تخریب‌ها به‌صورت پراکنده انجام می‌شود، در زمان جنگ هزاران واحد بزرگ در بازه زمانی کوتاهی مثل جنگ اخیر تخریب می‌شوند. این حجم عظیم از آوار، اگرچه از لحاظ ساختاری شامل مصالحی چون فلز، چوب و پلاستیک است، اما به دلیل اختلاط با مواد منفجره عمل‌نکرده، ماهیتی خطرناک می‌یابد. ازاین‌رو، پروتکل‌های مدیریت پسماند در زمان جنگ باید بر دو اصل احتیاط حداکثری در آواربرداری و ایمنی در تفکیک و بازیافت استوار باشد تا از بروز فجایع ثانویه جلوگیری شود.»

استاد دانشگاه شهید بهشتی تصریح می‌کند: «در مصارف پسماندهای ساختمانی، با رویکردی دوگانه مواجه هستیم. چنانچه این مواد در فرایندهای بازسازی به بدنه ساختمان بازگردند، غالباً مواد شیمیایی باقی‌مانده در آن‌ها به دلیل محصور شدن در میان سایر مصالح، به پایدار می‌مانند و رسیده و معضلات آتی ایجاد نمی‌کنند. بااین‌حال، این پایداری به معنای نادیده‌گرفتن استانداردهای ایمنی نیست و احتیاط در این زمینه همواره یک ضرورت است. تفاوت بنیادین و نگران‌کننده نخاله‌های دوران جنگ با موارد مشابه در شرایط عادی، در احتمال بالای آلودگی این پسماندها به مواد منفجره عمل‌نکرده و ترکیبات شیمیایی سمی و خطرناک نهفته در آن‌هاست؛ واقعیتی که لزوم بازنگری در شیوه‌های سنتی برخورد با نخاله را دوجندان می‌کند.»

آلودگی نظامی در سفره‌های زیرزمینی

علوی با اشاره به این‌که مدیریت این پسماندها نیازمند یک رویکرد فوری و ویژه است، می‌گوید: «فرایند بازیافت و دفن نهایی باید به‌صورت کاملاً اصولی و تحت نظارت‌های دقیق دنبال شود. نخاله‌های جنگی به‌هیچ‌عنوان نباید بدون بازرسی و کنترل اولیه در طبیعت رها شوند. رهاسازی کنترل‌نشده این مواد در حاشیه شهرها، مخاطرات اجتماعی ناگواری را در پی خواهد داشت؛ برای مثال، زباله‌گردها یا افراد محلی که در جست‌وجوی مواد بازیافتی به این سایت‌ها مراجعه می‌کنند، در معرض خطر احتمالی انفجار بقایای مواد منفجره قرار دارند. علاوه بر این، ابعاد محیط‌زیستی این مسئله به‌ویژه در حوزه منابع آب زیرزمینی بسیار نگران‌کننده است.»

وی می‌افزاید: «در حالت معمول، نشت آلودگی از نخاله‌های ساختمانی شامل انواع آتیون‌ها و آتیون‌های رایجی است که در محیط زیست یافت می‌شوند؛ اما حتی همین املاح معمولی نیز در صورت تخلیه در مجاورت سفره‌های آب زیرزمینی حساس، می‌توانند در بلندمدت توازن املاح را برهم زده و کیفیت آب را به شدت کاهش دهند. تفاوت بحرانی در نخاله‌های جنگی این است که پسماندهای آلوده به مواد شیمیایی و نظامی، به‌مرورزمان در معرض بارش‌ها و فرایند شست‌وشو قرار می‌گیرند. این فرایند باعث می‌شود آلاینده‌های سمی وارد رواناب‌ها شده و با نفوذ به عمق زمین، منابع استراتژیک آب زیرزمینی را آلوده کنند.»

ا خته |

پسماندهایی که هنوز می‌جنگند

حالت عادی حاوی ترکیبات محلولی هستند که در تماس باآب می‌توانند وارد چرخه هیدرولوژیک شوند. در شرایط جنگی، این خطر با حضور فلزات سنگین، ترکیبات آلی سمی و باقی‌مانده مواد نظامی تشدید می‌شود. فرایندهایی مانند بارش و شست‌وشو، این آلاینده‌ها را به رواناب‌ها منتقل کرده و در نهایت به سفره‌های زیرزمینی می‌رسانند. ازآنجاکه آلودگی آب‌های زیرزمینی معمولاً پنهان و دیرآشکار است، پیامدهای آن می‌تواندسال‌هاپس ازپایان جنگ بروز کند و هزینه‌های سنگینی برای تأمین آب سالم تحمیل کند. در این میان، «بازیافت» به‌عنوان یک راهکار دوگانه مطرح است. از یک‌سو می‌تواند حجم پسماند را کاهش داده و در فرایند بازسازی مورداستفاده قرارگیرد واز سوی دیگر درصورت نبود کنترل‌های کیفی، خود به‌مسیرانتقال آلودگی تبدیل شود. تجربه کوریه‌ای که با تخریب گسترده مواجه بوده‌اند نشان می‌دهد که استفاده مجدد از مصالح تنها در صورت انجام آزمایش‌های دقیق و رعایت استانداردهای سخت‌گیرانه امکان‌پذیراست. در غیر این‌صورت، بازگرداندن این مواد به‌چرخه‌ساخت‌وساز ریسک «انباشت آلودگی در بافت شهری» را به همراه دارد. نکته مهم دیگر، بُعد اجتماعی مدیریت این پسماندهاست. درسپاری از موارد، سایت‌های تخلیه نخاله به فضاهای غیررسمی برای جمع‌آوری مواد بازیافتی تبدیل می‌شوند. در شرایط جنگی، این موضوع می‌تواند جان گروه‌های آسیب‌پذیراز جمله زباله‌گردها را در معرض خطر مستقیم قرار دهد؛ بنابراین، مدیریت اصولی صرفاً به ملاحظات فنی محدود نمی‌شود، بلکه نیازمند کنترل دسترسی، اطلاع‌رسانی عمومی و دینزرقفتن پیامدهای اجتماعی نیز است. در نهایت، مدیریت نخاله‌های جنگی را باید بخشی از «برنامه بازسازی پایدار» دانست، نه یک فعالیت حاشیه‌ای پس ازپایان بحران. اگراین پسماندها به‌درستی مدیریت نشوند، می‌توانند به منبعی ماندگار از آلودگی و ناآمنی تبدیل شوند

مسئله مدیریت نخاله‌های ساختمانی برجامانده از جنگ را باید در تقاطع سه حوزه دید: ایمنی، محیط‌زیست و بازسازی. در چنین شرایطی، نخاله‌ها دیگر یک «پسماند بی‌خطر» نیستند؛ بلکه ترکیبی ناآمنکن از مصالح ساختمانی، فلزات، ترکیبات شیمیایی و گاه بقایای مهمات عمل‌نکرده‌اند که می‌توانند زنجیره‌ای از مخاطرات کوتاه‌مدت و بلندمدت ایجاد کنند. به همین دلیل، رویکرد علمی به این موضوع، نیازمند فاصله‌گرفتن از الگوهای رایج مدیریت پسماند شهری و حرکت به‌سوی مدل‌های ویژه شرایط بحران است. در گام نخست، مسئله «شناخت» اهمیت تعیین‌کننده دارد. نبود داده‌های دقیق از حجم، ترکیب و پراکندگی نخاله‌ها، عملاً هرگونه برنامه‌ریزی را با عدم قطعیت مواجه می‌کند. در تجربه‌های بین‌المللی، مدیریت موفق این نوع پسماندها با ایجاد سامانه‌های پایش سریع و نقشه‌برداری از مناطق تخریب‌شده آغاز شده است. داده‌هایی که نه‌تنها برای برآورد حجم عملیات پاک‌سازی، بلکه برای ارزیابی ریسک‌های محیط‌زیستی و اولویت‌بندی مداخلات ضروری هستند. بدون این زیرساخت اطلاعاتی، تصمیم‌ها اغلب واکنشی و پراکنده‌باقی‌می‌مانند.

در سطح ایمنی، مهم‌ترین تمایز نخاله‌های جنگی با نخاله‌های عادی، احتمال آلودگی به مواد منفجره و ترکیبات سمی است. این ویژگی، کل زنجیره مدیریت نخاله‌ها از آواربرداری تا حمل، تفکیک و دفع را تحت‌تأثیرقرارمی‌دهد. درچین شرایطی، مداخلات باید بر پایه اصل «احتیاط حداکثری» طراحی شوند. استفاده از گروه‌های تخصصی برای پاک‌سازی اولیه، ایجادمناطق قرنطینه‌موقت برای نخاله‌های مشکوک و تفکیک مرحله‌ای به‌جای تفکیک درمحل. هرگونه شتاب‌زدگی در این فرایند می‌تواند به فجایع ثانویه، از جمله‌های ناخواسته تاانتشار آلودگی، منجرشود.

بعد محیط‌زیستی این مسئله، به‌ویژه در ارتباط با منابع آب، اهمیت مضاعف دارد. نخاله‌های ساختمانی در

ا خبر |

هشدار هواشناسی برای خلیج فارس

سازمان هواشناسی نسبت به وزش باد شدید و افزایش ارتفاع موج به بیش از ۱.۸ متر هشدار داد. سازمان هواشناسی با صدور هشدار نارانجی‌رنگ از افزایش بیشینه‌سرعت وزش باد لحظه‌ای در محدوده ۲۴ تا ۳۰ نات و افزایش بیشینه ارتفاع امواج دریا تا ۱.۸ متر در مناطق ساحلی و بیش از ۱.۸ متر در مناطق دور از ساحل خبر داد.

حاکمیت این شرایط جوی، چهارشنبه تا شنبه (۱۶ تا ۱۹ اردیبهشت) در مناطق ساحلی و دور از ساحل استان‌های خوزستان و بوشهر، در خلیج فارس دور از انتظار نیست.

در این شرایط جوی خطر غرق‌شدن شناگران و غواصان، پاره شدن تورهای صیادی و آسیب به قفس‌های پرورش ماهی، اختلال در تردد‌های دریایی و تردد قایق‌های صیادی، شناورهای سبک و نیمه‌سنگین، اختلال در تردد شناورهای مسافربری و تجاری و اختلال در فعالیتهای فراساحلی و سکوهای نفتی وجود دارد.

سازمان هواشناسی به‌منظور پیشگیری از آسیب‌های احتمالی، منع فعالیت‌های تفریحی و شیلاتی، اجتناب از تردد شناورهای سبک و نیمه‌سنگین، اتخاذ محدودیت و تمهیدات لازم جهت فعالیت‌های ساحلی و فراساحلی و فعالیت‌های سکوهای نفتی و آماده‌باش برای مواجبه با خسارت احتمالی را توصیه می‌کند.

در هشدار نارنجی‌رنگ سازمان هواشناسی پیش‌بینی می‌شود که پدیده‌ای جوی اثرات منفی به دنبال داشته باشد وخسارت‌های احتمالی راسبب شود.

در

برخورد محیط‌زیست «ملارد»

با تخلیه فاضلاب صنعتی

در حریم «رودخانه شور»

رئیس اداره محیط‌زیست ملارد از شناسایی و توقیف یک دستگاه خودروی حامل فاضلاب صنعتی در حاشیه رودخانه شور خبر داد، به گفته او، این خودرو در حال تخلیه غیرمجاز پسماند صنعتی در «خترآباد» بود. «سعید شهنده»، رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست ملارد، ظهر سه‌شنبه ۱۵ اردیبهشت در جمع خبرنگاران گفت: «اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان ملارد طی هفته جاری، گشت ویژه‌ای را در منطقه اختربآباد حاشیه رودخانه شور به‌منظور پیشگیری از تخلفات محیط‌زیست و صیانت از منابع طبیعی انجام داد.» رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست ملارد، افزود: در جریان این نظارت‌ها، یک مورد تخلف مربوط به تخلیه فاضلاب صنعتی در حریم رودخانه شور مشاهده شد. بلافاصله خودروی متخلف توقیف و راننده آن به مراجع قضایی معرفی شد. سعید شهنده، با تأکید بر اهمیت جلوگیری از بروز بحران در اکوسیستم منطقه اختربآباد رودخانه شور افزود: «همه شهروندان در قبال حفظ اقدامی که شرایط زیست‌محیطی این منطقه را با خطر مواجه کند، تهدیدی جدی برای سلامت عموم مردم محسوب می‌شود.»

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست ملارد، در پایان با اشاره به‌ضرورت آگاهی‌بخشی درباره پیامدهای جبران‌ناپذیر تخریب محیط‌زیست، خاطرنشان کرد که نظارت‌های مستمر این اداره ادامه خواهد داشت واز شهروندان خواست هرگونه تخلف زیست‌محیطی را به اداره محیط‌زیست ملارد گزارش دهند.امهر

در

کشف ۹ پتانه سنجاب

از قاچاقچیان حیات‌وحش

در «پیرانشهر»

رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان پیرانشهر گفت: «۹ پتانه سنجاب که از قاچاقچیان حیات‌وحش کشف شده بود رهاسازی شدند.

«طه ایران»، رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان پیرانشهر افزود: «۹ پتانه سنجاب کشف از قاچاقچیان سنجاب‌ها رهاسازی آنها در منطقه حفاظت رهاسازی شدند.»

او افزود: «در این برنامه که با حضور علیرضا سید قریشی معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی استان و هیئت همراه برگزار شد پس اطمینان از سلامت جسمانی سنجاب‌ها رهاسازی آنها در منطقه حفاظت شده میرآباد انجام گرفت.»

ایران رئیس اداره حفاظت محیط‌زیست شهرستان پیرانشهر تأکید کرد: «مطابق قانون هرگونه خریدوفروش حیات‌وحش ممنوع است؛ لذا از عموم مردم طبیعت دوست شهروندان درخواست می‌شود در صورت مشاهده حیات‌وحش آسیب دیده و هر گونه تخلف محیط‌زیستی، مراتب را از طریق سامانه تلفن رایگان ۱۵۰۰ اطلاع دهند.»

گفتنی است، در سال‌های اخیر حیات‌جنگل‌های زاگرس با شکار و قاچاق بی‌رویه سنجاب بیش از گذشته در معرض تهدید قرار گرفته است، زیرا این سنجاب‌ها نقش مؤثری در رشد و توسعه درختان بومی جنگلی دارند. درهر هکتار در جنگل ۱۵ تا ۲۵ تن سنجاب وجود دارد. این گونه‌ها نیازمند جنگل در انتهای زنجیره غذایی گیاه‌خواران، گوشت‌خواران و میوه‌خواران قرار دارند که در واقع هسته‌خوار به‌شمار می‌روند.

هر گونه خریدوفروش حیوانات وحشی بدون مجوز قانونی و استفاده آن‌ها تحت هر عنوانی مصداق جرم تلقی می‌شود. ا صداسویما

اخبار

گزارش آکسیوس از سایه جنگ برگردشگری تابستان

جنگ آمریکا و اسرائیل با ایران، برنامه‌های سفر تابستانی را مختل کرده و افزایش قیمت نفت و کاهش عرضه، صنعت گردشگری را با بحران مواجه کرده است. کارشناسان هشدار می‌دهند ریزو پرواز و هتل برای فصل اوج گردشگری در حال کاهش است.

افزایش قیمت نفت و کاهش عرضه به صنعت سفر ضربه می‌زند؛ زیرا رانندگان با قیمت بالاتر بنزین مواجه هستند و خطوط هوایی در آمریکا و سایر نقاط، پروازها را کاهش می‌دهند و هزینه بلیت و بار را افزایش خواهد داد.

درحالی‌که قیمت بلیت هواپیما ۲۰ درصد نسبت به سال ۲۰۲۵ افزایش یافته است، خطوط هوایی همچنین مطمئن‌اند مسافران قیمت‌های بالاتر را پرداخت خواهند کرد.

با این حال، «محمود خان»، استاد مهمان‌نوازی و گردشگری «دانشگاه ویرجینیا تک»، به آکسیوس می‌گوید که ریزو پرواز و هتل کاهش یافته است و مردم برای روزهایی بلندمدت بسیار مردد هستند.

این کارشناس معتقد است دشوارترین دوره هنوز فرزانسیده؛ یعنی تابستان، زمانی که ایالات متحده قرار است میزبان مشترک جام جهانی باشد. هتل‌های شهرهای میزبان این ماه به دلیل کاهش تقاضا، قیمت‌ها را کاهش داده‌اند. خان می‌گوید قیمت بنزین احتمالاً مردم را به فکر کم‌کردن تعداد سفرها خواهد انداخت و مسافران ممکن است سفر داخلی را به‌جای دورشدن از خانه ترجیح دهند.

میانگین قیمت بنزین هفته‌هاست که بالای ۴ دلار در هر گالون بوده و این هفته به بالاترین سطح در چهار سال گذشته رسیده است. قیمت بنزین نیز در بخش‌هایی از غرب میانه آمریکا به حدود ۵ دلار رسیده است، درحالی‌که بن‌بست آمریکا و ایران بر سر تنگه هرمز ادامه دارد.

بر اساس تحلیلی از «موتور جستجوی سفر کایاک»، میانگین قیمت بلیت پروازهای بین‌المللی از ۷۷۶ دلار چند روز پیش از آغاز جنگ به ۱۰۶۴ دلار تا اواسط ماه آوریل افزایش یافته است، درحالی‌که میانگین بلیت داخلی از ۳۳۵ دلار به ۳۵۸ دلار رسیده است. شرکت تحلیل هوانوردی «سپریوم»، اطلاعاتی را در اختیار وب‌سایت آکسیوس قرار داده که نشان می‌دهد ریزو پرواز به اروپا برای ماه ژوئیه که از ۷ ژانویه تا ۲۱ آوریل انجام شده، نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۱۰٫۵ درصد کاهش داشته است.

ریزو پرواز از اروپا به آمریکا نیز ۱۲٫۵ درصد کاهش یافته است؛ زیرا اروپا با کمبود سوخت جت و نگرانی‌های هزینه مواجه است، مشکلاتی که آسیا نیز با آن روبروست.

آگهی مفقودی

شناسنامه یک دستگاه موتورسیکلت فلات جهان همتا سیکلت بناپ - تریل ۲۴۹cc مدل - ۱۳۹۴ رنگ زرد به شماره پلاک ۵۱۱/۱۷۵۵ و شماره موتور 0249NBF003278 و به شماره شاسی 249G9402864 مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

ایلام

آگهی مفقودی

برگ سبز خودروی سواری پژو ۴۰۵ جی‌ال‌ایکس مدل ۱۳۷۸، به رنگ پشمی - متالیک به شماره پلاک ۳۶ ایران ۲۹۶ ج ۱۵ بنام سید حامد اعظمی و شماره موتور ۲۲۲۶۷۸۱۰۶۳ و شماره شاسی ۷۸۳۱۳۱۸۵۳ مفقود گردیده است

بم

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور حوزه ثبت ملک شفت آگهی فقدان سند مالکیت
آقای ارشدیر مددی پیر دهی کد ملی ۵۶۹۶۳۸۱۵۶ به ارائه ۲ برگ استصحابیه گواهی شده در دفترخانه ۲۵۸ شفت مدعی هستند شدناگ یک قفره سند مالکیت واحد آپارتمان مسکونی به متراژ ۷۲/۹۳ مترمربع به شماره پلاک ۵۳۷ فرورز ۵۳۳ واقع در شفت - پسر سرا سنگ اصلی ۱۱ بخش ۲۱ گیلان به شماره مسندن ۱۹۲۷۶۹ به نام ارشدیر مددی پیر دهی صادر و تسلیم گردیده. است به علت اثاث‌کشی و جابجایی مفقود گردیده است. لذا مراتب طبق تبصره ماده ۱۰ آیین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌گردد تا هر کس مدعی انجام معامله یا وجود سند مالکیت به هر علت نزد خود باشد از تاریخ انتشار آگهی ظرف مدت ۳۰ روز مراتب را به پیوست اصل اسناد به این اداره اعلم و رسید دریافت نماید؛ در غیر اینصورت پس از انقضاء مدت مقرر اداره ثبت نسبت به صدور سند مالکیت المثنی به نام متقاضی اقدام خواهد نمود.

تاریخ انتشار آگهی: ۱۴۰۵/۰۲/۱۶

تعهد ذوقی

رئیس اداره ثبت‌اسناد و املاک شفت از طرف ابودر زرین پورحسن کیاده شناسه آگهی: ۲۱۷۱۳۹۹/فالف: ۷۴۵

گردشگری پایدار

«**عیسی امیدوار**»، **بازمانده تیم دونفره «برادران امیدوار» در سفر به دور دنیا در بیمارستان بستری شد**

همه متفاوت؛ همه خویشاوند

ایپام ما را یکی از روزهایی «مطبوع و آفتابی» سال ۱۳۳۳ دو برادر پا در راهی گذاشتند که چشم‌انداز روشنی برایشان نداشتند. «برادران امیدوار» می‌دانستند که در این مسیر «خطر برادر سوم» آنهاست، اما باز هم موتورسیکلت‌هایشان را راهی مسیری منتهی به مرزهای شرقی ایران کردند و سفری را آغاز کردند که ده سال طول کشید. راهی که از بکرترین مناطق جهان آن سال‌ها عبور کرد. راهی که آنها را تبدیل به نخستین جهانگردان معاصر ایرانی کرد. جهانگردانی که دستاورد سفرشان پژوهشی دقیق و پرحظر از زندگی، آیین‌ها و باورهای مردمان سرزمین‌هایی بود که کمتر اطلاعاتی درباره جزئیات زندگی آنها در سال‌های دهه ۳۰ و ۴۰ شمسی در ایران و جهان وجود داشت. این دو برادر را شاید بتوان جزو آخرین نسل از جهانگردانی دانست که پا در راهی پرحظر گذاشتند، چرا که پس از آنها دنیا به سفرهای آرام و کم‌خطر و امن روآورد و تعریف «جهانگردی» جای خود را به «گردشگری» داد. یکی از آن دو برادر ماجراجو (عبدالله امیدوار) در تیرماه ۱۴۰۱ در شیلی درگذشت و حالا خبر رسیده که برادر دیگر (عیسی امیدوار) در بستر بیماری است.

«همه متفاوت؛ همه خویشاوند» این فلسفه زندگی وشعارسفر برادران امیدوار به دور دنیااست. مردانی که با هدف پژوهش و جهانگردی پا به راه گذاشتند و با صلح، صبر،لبختند و احترام به انسانیت، مرزهای بسیاری را فتح کردند. سفر عیسی و عبدالله امیدوار، ابعاد گوناگونی دارد، ابعادی که تجربه آن ده سال زندگی‌شان را به مفهومی فراتر از سفر تبدیل می‌کند؛جهانگردی آنها از سویی سفری ماجراجویانه، و از منظری دیگر سفری پژوهشی بود.اما در عمیق‌ترین لایه‌ها بایدگفت این سفر دارای ابعاد انسانی مهمی هم بود. آنها بدون اینکه زبان اقوام بدوی آمازون و آفریقا را بدانند، مردم آن قباایل را قانع می‌کردند تا مقابل دوربینشان زندگی کنند و به اجرای آیین‌هایشان بپردازند. زبان مشترک آنها در این سفر «انسانیت» بود.سفر آنها روایت انسان‌ها بود. از سراز ژله‌ای در جنگل‌های فیلیپین که سال‌ها بعد از اتمام جنگ جهانی هنوز خبر نداشت که جنگ تمام شده؛تا کودک قبیله آمازون که برای اولین بار باکدنک را در دستان عیسی امیدوار دیده‌واز تکیدنش تاسرد مرگ ترسیده بود. از مردان قبیله «جیبارو» وترفندشان برای کوچک‌کردن سر دشمنانی که در جنگ کشته بودند تا اسکیموها و تکنیکشان برای ساخت ایگلوهای یخی ولباس‌های گرم. آنها در مسیرشان قسه انسان را دنبال کردند و روایت انسان را در سراسر دنیا ثبت کردند. آن هم در روزهایی که دست آدم‌ها برای شناخت جهان به‌اندازه امروز باز نبود. بیش از هفتاد سال از آغاز سفر آنها می‌گذرد؛ اما برادران امیدوار تا سال‌ها حرف برای گفتن دارند. خطر برادر سوم ما بود. ما قلیبی به‌سختی پولاد، با روحی پرشورو امیدوار با اراده‌ای استوار و تلزلزل‌ناپذیر! در آن هنگام که نخستین گام را به‌سوی سرزمین‌های دور و ناشناخته برمی‌داشتیم به‌خوبی می‌دانستیم در آن راه همه چیز هست. سختی هست، مشکلات هست، درد و ناراحتی و غم و اندوه هست، عذاب و شکنجه و حتی مرگ هست. ما تمام پل‌های

حرکت می‌کنند، زمان کوتاه و بی‌جاذبه‌ای است. اما برای ما که در دل جنگل‌ها، در میان کوه‌های سر به فلک کشیده، در عمق باتلاق‌های بدبو، در قلب صحاری سوزان، در حرکت بودیم به‌اندازه هجده سال گذشت. دوران طولانی و پرینج ومصیبتی بود. با این‌همه خرسندیم که سرانجام آن سفر هجده‌ماهه به طور موفقیت‌آمیزوبه‌وجه شایسته‌ای به پایان رسید و توانستیم به هدف خود که مطالعه درباره زندگی بومیان و جمع‌آوری آلات و ادوات روزانه آنها بود، برسیم.» و وقتی که پرچم ایران را بر فراز «کلیمانجارو» و «قله کیپو» نصب کرد درباره احساسش در سفرنامه‌شان نوشته: «حالا که بلندترین قله گیتی را فتح کرده بودم باید به خودم می‌بالیدم، اگر چه اندک‌اندک احساس می‌کردم در مقابل غرور آن کوه سربلند، دارم ذلیل و ناتوان می‌شوم. آن‌همه زیبایی و جمال آن طبیعت فریبنده و اسرارآمیز و آن چشم‌اندازهای بدیع و پایان‌ناپذیر همه‌وهمه را می‌دیدم و همه آنها متعلق به «کلیمانجارو» بود. عظمت صحنه، پاک مرا خُرد کرده بود، ولی شادی من سر جایش بود.» او که پیش از سفر جهانی‌شان قله‌های مرتفع ایران را فتح کرده بود و کوهنورد با تجربه‌ای بود، برای سفر به کلیمانجارو هشدارهای زیادی از بومیان آفریقا شنیده بود که از حیوانات خطرناک کلیمانجارو و کرکس‌های بزرگ آن برایش می‌گفتند، اما آنها می‌دانستند که «خطر برادر سوم» و همیشه هم‌راه در این سفر است و با استقبال و پذیرش از تمام این خطرها پا در راه سفر گذاشته‌بودند.

ا چه‌جانی ناشناخته تاخاک پادشاه

برادران امیدوار مرزی برای شناخت و دیدار با انسان‌های دنیا نداشتند چراکه «همه متفاوت؛ همه خویشاوند» باور آنها بود. آنها در طول سفر فقط به کشف مناطق بکر و دنیای ناشناخته در آن سال‌ها رفتند، راه‌سفرشان از دفتر نخست‌وزیران ورؤسای جمهور و رهبران بزرگ آن روزگار هم گذشت. «ملک سعود» پادشاه وقت عربستان؛ «سوکائزو» رئیس‌جمهور وقت آندونزی و «ایندرگاندی» اولین نخست‌وزیر زن در هندوستان ورؤسای دانشگاه‌های بزرگ جهان و بسیاری چهره فرهنگی و سیاسی شاخص میزبانان آنها در طول این سفر بودند؛ واز یک نو در قلب آمازون تاخاک ریاست‌جمهوری در پایتخت کشوری متمدن، از دانشگاهی مدرن تا قبیله‌ای که آیین‌های عجیب و شگفت‌انگیزش قوانین علم را به جالش می‌کشید، مسیرسفر آنها را تشکیل داده بود.

آن‌ها در دیدار با رؤسای جمهور نخست‌وزیران، پادشاهان و شخصیت‌های فرهنگی کشورهای جهان در کنار معرفی فرهنگ و تاریخ ایران با تصاویر و کتاب‌هایی که با خود برده بودند، از ماجرای سفرشان و دستاوردهای پژوهشی آن می‌گفتند. با حمایت‌هایی که دریافت می‌کردند، بخشی از راه سفر برایشان هموار می‌شد و مجوزهایی برای ورود به جاهایی مثل معادن الماس آفریقای جنوبی دریافت می‌کردند و درعین‌حال برای تأمین هزینه‌های سفر در دانشگاه‌ها و شهرهای مختلف دنیا نمایشگاه عکس و سخنرانی برگزار می‌کردند. آن روزها علاوه بر رسانه‌های داخلی ایران که داستان سفر برادران امیدوار را پوشش می‌دادند؛ سفر آنها به دلیل ویژگی‌های خاصش، «بازتاب بسیاری در رسانه‌های دنیا داشت.

موزه برادران امیدوار
اواخر سال ۱۳۸۱ در زیرزمین کاخ سفید سعدآباد (موزه هنرهای ملل) نمایشگاهی عجیب برپا شد. در فضای موزه اختصاصی «فرح پهلوی» که معمولاً محلی برای برگزاری نمایشگاه‌های هنری از آثار معاصر و مدرن بود، تابلوهایی عکس از قباایل بدوی آفریقا و آمازون نصب شده بود. دندان یک زن به سن بلوغ رسیده با سنگ و چوب؛ یک پای فیل تاکسیدرمی شده و دو عاج سفید بزرگ هم در آن فضای کوچک گنجانده شده بود. در همین نمایشگاه بود که بسیاری از مردم اولین بار نامشان را شنیدند: «برادران امیدوار» در متن معرفی نمایشگاه آمده بود که آنها پنجاه سال پیش، سفری به دور دنیا و بکرترین نقاط جهان در سال‌های ۱۳۳۳ تا ۱۳۴۳ داشته‌اند. عیسی امیدوار هم در همین نمایشگاه حضور داشت و با حوصله و صبوری هم‌راه با اشتیاق، روایت سفرش را کنار هر تابلوی عکس برای بازدیدکنندگان که با شگفتی به حرف‌هایش گوش می‌دادند؛ نقل می‌کرد.

نمایشگاه بارها تمدید شد و همچنان مورد استقبال بازدیدکنندگان بود. جذابیت موضوع و محتوای نمایشگاه آن قدر بود که مدیران مجموعه سعدآباد تصمیم گرفتند آن را تبدیل به موزه‌ای دائمی کنند. عیسی امیدوار اشیا و مستندات حاصل از سفرش را به میراث‌فرهنگی اهدا کرد و «عمارت دوشکه‌خانه» سعدآباد که بنا تاژگی مرمت شده بود، تبدیل شد به «موزه برادران امیدوار»؛ موزه‌ای که روز ۵ مهر ۱۳۸۲ و هم‌زمان با روز جهانی گردشگری افتتاح شد. کتاب خاطراتشان بعد از سال‌ها تجدید چاپ شد و موزه آنها محلی شد برای آشنایی با راه‌ورسم ماجراجویی و پژوهش و سفر با یک قاعده مهم: «احترام به انسان». سفر آنها درس‌های بسیاری دارد از ایستادگی و استمرار برای رسیدن به هدف تا احترام به تفاوت‌ها؛ از محترم شمردن انسان بی‌آنکه به رنگ پوست و زبان و عقیده و دینش توجه کنی تا تلاش برای زیستن صلح، به‌جای سخن‌گفتن بی‌حاصل از آن. روزی یکی از بازدیدکنندگان موزه از عیسی امیدوار – که هر هفته دوشنبه در موزه حضور داشت تا از نزدیک با بازدیدکنندگان صحبت کند - پرسید: «تولد شما چه روزی است؟ اسمال چند سالتان می‌شود؟ می‌خواهیم برایتان جشن بگیریم.» او گفته بود: «نمی‌دانم! چندان برلیم مهم نبود. بیشتر به کیفیت زندگی فکر کرده‌ام تا اینکه ببینم چند ساله هستم و در چه روزی این عدد تغییر می‌کند.» موزه برادران امیدوار سال‌ها روایتگر ماجراهای این سفر عمیق و پرماجرا بود. اما چند روز مانده به پایان اسفند ۱۴۰۴ اصابت بمب‌های سنگرشکن به نزدیکی سعدآباد، بنای این موزه را دچار آسیب جدی کرد. هر چند آثار موزه به جایی امن منتقل شده بود؛ اما بنا و ویترین‌ها دچار تخریب جدی شده‌اند. کسی نمی‌داند کی دوباره قرار است این موزه برپا شود و عیسی امیدوار میزبان علاقه‌مندانی شود که مشتاق شنیدن تجربیات سفری یا بلند که او هم‌راه برادارش تجربه کرده، سفری به تاریخ انسان و جغرافیای جهان.

۱۳۹۱

۱۳۹۱

جنگ تحمیلی، گفت: «در حوزه میراث فرهنگی، بالغ بر ۱۴۹ اثر تاریخی و موضعی که در تملک وزارت میراث فرهنگی قرار دارند، مورد بررسی قرار گرفت و برآورد اولیه هزینه بازسازی آن‌ها حدود ۷۰۵ همت است. این اماکن تاریخی و فرهنگی توسط ساووسیمنا نیز پوشش داده شد و همچنین از سوی سازمان‌هایی مانند یونسکو مورد تأیید قرار گرفت. پرچم سفید نصب شده در این آثار، نمادی از اهمیت و حفاظت آن‌هاست و نشان‌دهنده این است که این اماکن تمدنی و تاریخی نباید در هیچ مناقشه یا جنگی هدف قرار گیرند.» معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی با اشاره به وضعیت بخش گردشگری بیان کرد: «بخش خصوصی محور فعالیت‌های گردشگری است و ما دارای حدود ۲۳ هزار واحد اقامتی شامل هتل، رستوران و مجتمع‌های بین‌راهی هستیم. متأسفانه در جریان حملات پهپادی و موشکی، ۶۴ مورد از این واحدها به‌صورت مستقیم یا غیرمستقیم آسیب دیدند و به‌عنوان مثال در مجتمع بین‌راهی پاسارگاد زنجان تخریب شد و ۱۷ نفر از کارکنان آن به شهادت رسیدند.»

بندیپا ادامه داد: «خسارت فیزیکی بخش گردشگری حدود ۵۶ میلیارد تومان برآورد شده است و خسارت‌های دیگر که شامل واحدهای زیرمجموعه سازمان فرهنگی وزارت میراث است، حدود ۱٫۳ همت برآورد می‌شود. این خسارت‌ها شامل تعطیلی فعالیت‌های روزه‌راه این مراکز نیز می‌شود.» او با اشاره به پیگیری بازسازی این مراکز گفت: «اقداماتی در جریان است تا از طریق مجاری قانونی و حمایتی مانند سازمان‌های مالیاتی و تأمین اجتماعی به بازسازی و احیای این اماکن کمک شود و فعالیت آن‌ها هر چه سریع‌تر به شرایط عادی بازگردد.» معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی در تشریح وضعیت گردشگری ایران در شرایط جنگ و بحران

معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی خبر داد

خسارت ۵۶۰ میلیاردی به بخش

خصوصی گردشگری در جنگ اخیر

جنگ اخیر، علاوه بر زیرساخت‌ها، صنعت گردشگری را هم بی‌صبیب گذاشت؛ آن طور که معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی می‌گوید، بخش خصوصی ضروری انجام شد. درحالی‌که مخازن سوخت تهران هدف بمباران قرار گرفت، ایستگاه‌های پمپ‌بنزین به ارائه خدمات به مسافران ادامه دادند. سفرها امسال ماهیت تفریحی نداشت و بیشتر جابه‌جایی از مناطق ناامن به مکان‌های امن و آرام بود.»

بندیپا با اشاره به برگزاری ۱۳۷ جلسه ستاد گفت: «با کمک رصد مسافران توسط تمامی ابروی وزارت ارتباطات و دستگاه‌های استانی، تأمین سوخت، ارتباط عمومی و مایحتاج مردم در استان‌ها مدیریت شد. در بازه زمانی ۲۵ اسفند تا ۱۵ فروردین، ۲۹ میلیون و ۷۰۳ هزار مسافر جابه‌جا شدند که نسبت به سال گذشته ۱۸ درصد کاهش داشت و بیشتر مسافران به روستاها و بوم‌گردی‌ها رفتند و ضربت اشغال اقامتگاه‌های رسمی تنها ۴ درصد بود.»

رئیس ستاد مرکزی هماهنگی خدمات سفر خاطرنشان کرد: «بوم‌گردی‌ها نقش مهمی در

مدیریت پدافند غیرعامل ایفا کردند و بسیاری از واحدها بدون دریافت اجازه در اختیار هم‌وطنان قرار گرفتند. ستاد با تلاش شبانه‌روزی شرایطی را برای جابه‌جایی و اسکان مسافران فراهم کرد.»

معاون گردشگری وزارت میراث فرهنگی در تشریح وضعیت آثار تاریخی و مراکز گردشگری در جریان

گفت: «ایران کشوری با تنوع باغ طبیعی و فرهنگی است؛ از ۱۳ اقلیم جهان، ۱۱ اقلیم را در کشور داریم و این ظرفیت پاسخگوی تمام سلابیق گردشگری است.»

او با اشاره به اقدامات پیشین برای معرفی ظرفیت‌های گردشگری افزود: «در اردیبهشت ۱۴۰۴، ۱۱۶ تورگردان از ۲۶ کشور به ایران دعوت شدند تا جاذبه‌ها و توانمندی‌های گردشگری کشور را ببینند و تبلیغ کنند. نتیجه این تلاش‌ها در فروردین ۱۴۰۵ افزایش ۴۸٫۵ درصدی گردشگر خارجی نسبت به فروردین ۱۴۰۴ بود.» بندیپا درباره تأثیر بحران‌های اخیر و جنگ رمضان گفت: «با وجود جنگ‌ها و ناآرامی‌های دی‌ماه، توانستیم خود را ترمیم کنیم و با رصد دقیق آمارها، دریافتیم که در سال ۱۴۰۴ حدود ۶ میلیون و ۲۰۰ هزار گردشگر خارجی از ایران بازدید کرده‌اند که نسبت به ۷ میلیون و ۳۹۹ هزار نفر در سال ۱۴۰۳، کاهش ۱۶٫۸ درصدی داشته است. برای سال ۱۴۰۵ هدف‌گذاری ما رسیدن به رشد ۲۰ درصدی و جذب ۱۵ میلیون گردشگر خارجی است. برای تحقق این اهداف، برنامه‌های متعددی در دست اجرا داریم. به‌عنوان مثال، تعداد هتل‌ها باید از ۱۵۰۰ به ۱۹۰۰ برسد تا ظرفیت پذیرش گردشگران افزایش یابد. رایزن‌های فرهنگی ایران در کشورهای مختلف نیز گزارش می‌دهند که بسیاری از گردشگران خارجی از عظمت تمدنی ایران اطلاع یافته‌اند و منتظر آراמש نسبی هستند تا بتوانند از آثار تاریخی و جاذبه‌های فرهنگی مانند مدرسه میناب بازدید کنند.»

او افزود: «هدف ما این است که در صورت ایجاد آراמש، بلافاصله اقدام کنیم و دو ماه زمان را از دست ندهیم، زیرا بازسازی اعتماد گردشگران، فعالان صنعت، هتلداران، آژانس‌ها و اپرل‌این‌ها زمان‌بر است. هر روز جلسات شورای راهبردی برگزار می‌کنیم تا فعالان حوزه گردشگری آماده باشند و چرخه صنعت گردشگری متوقف نشود.»

گزارش «پیام ما» از وضعیت بازار برنج در گف‌وگو با سفیر ایران در فائو و منابع آگاه

برنج گران می‌شود؟

اکتیاریان (۹)

بازار جهانی برنج در فصل زراعی جدید با افزایش ریسک و بی‌ثباتی روبه‌رو شده است؛ هرچند تولید جهانی به ۵۶۳ میلیون تن رسیده، اما نگرانی از افزایش هزینه‌ها و کاهش مصرف نهاده‌ها در آسیا وجود دارد. بازار ایران فعلاً با تولید داخلی، ذخایر مناسب و مدیریت واردات، باثبات است این در حالی است که هزینه بالای حمل و همدار پاکستان درباره تریخس کانتینرها، زنجیره تأمین را در بلندمدت تهدید می‌کند.

اشنبم مسعودی ا

روزنامه‌نگار ا

بازارجهانی برنج درحالی‌سال زراعی۲۰۲۵-۲۰۲۶را طی می‌کندکه برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه مبتنی بر مازاد عرضه، نشانه‌های هشداردهنده‌ای از افزایش ریسک در سمت تولید و توزیع این کالای اساسی به گوش می‌رسد. ترکیب سه عامل «افزایش بی‌سابقه هزینه نهاده‌های کشاورزی»، «تشدید تنش‌های ژئوپلیتیک درخلیج فارسو تنگه هرمز» و «بارگشت قریبالوقوع پدیده اقلیمی ال‌نینو به آسیای جنوب شرقی»، چشم‌انداز بازار جهانی را بالاترین درجه عدم‌قطیعت طی یک دهه اخیر روبه‌رو کرده‌است. آخرین گزارش سازمان خواربارو کشاورزی ملل متحد (فائو) از رشد تولید جهانی برنج به بالغ بر۵۶۳ میلیون تن خبر می‌دهد؛ رقمی که نسبت به سال قبل رشدی بیش از ۲ درصد را نشان می‌دهد. بااین‌حال، همین گزارش تأکید می‌کند که این تصویر مثبت، هشدارهای پنهانی از کاهش مصرف نهاده‌ها در

ا خبر |

اعتراض به قیمت‌گذاری دستوری

درحالی‌که بازار جهانی گندم بر پایه شاخص‌هایی چون کیفیت، میزان پروتئین و مبدأ تولید قیمت‌گذاری می‌شود، ساختار خرید تضمینی و قیمت‌گذاری دستوری در ایران، این محصول راهبردی را در مسیری متفاوت قرار داده است؛ مسیری که گفته شده فعالان بخش خصوصی، نه‌تنها فاصله‌ای معنادار با واقعیت‌های بازار جهانی ایجاد کرده، بلکه انگیزه تولید گندم مرغوب را نیز تضعیف کرده است. در این میان، هم‌زمان با تجربه مدیریت بازار در شرایط خاص هفته‌های اخیر، بار دیگر بحث واگذاری بخشی از تأمین گندم به بخش خصوصی و کاهش انحصار دولتی در این حوزه مطرح شده است.

«کاوه زرگران»، رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تهران گفت: «قیمت‌گندم در بازارهای جهانی بر اساس کلاس بندی (از یک تا چهار)، میزان پروتئین و گلوتن و تا حدودی کشور مبدأ تولید تعیین می‌شود. گندمی که در کشور ما بیشتر مورداستفاده قرار می‌گیرد و سهم بالتری در تأمین دارد، عمدتاً گندم تولیدی روسیه است که در کلاس سه با حدود ۱۲.۵ درصد پروتئین و نزدیک به ۲۶ درصد گلوتن قرار می‌گیرد. این سطح از کیفیت، در تولید داخلی نیز به‌عنوان گندم مرغوب شناخته می‌شود و در صورت دستیابی به آن، به‌عنوان یک شاخص مطلوب در استان‌ها تلقی می‌شود.»

زرگران ادامه داد: «قیمت این نوع گندم در حال حاضر در بازار جهانی در حدود ۳۰۰ دلار به‌صورت قوب (FOB) است. البته هزینه حمل به این رقم اضافه می‌شود که بسته به مسیر حمل متفاوت است؛ به طوری که اگر از مسیر دریای خزر (کاسپین) وارد شود، حدود ۴۰ دلار هزینه حمل دارد و در صورت ورود از مسیرهای جنوبی، این هزینه حدود ۱۰ تا ۱۵ دلار بیشتر خواهد بود. همچنین در شرایط فعلی خلیج‌فارس، ممکن است هزینه‌های بیمه و برخی هزینه‌های جانبی نیز افزایش یابد، هرچند در شرایط عادی این هزینه‌ها حدود ۵۰ دلار برآورد می‌شود.»

او با اشاره به مقایسه قیمت گندم و جو در بازار گفت: «در حال حاضر، قیمت گندم وارداتی فاصله چندانی با قیمت جو وارداتی در کشور ندارد، درحالی‌که در شرایط نرمال جهانی، معمولاً قیمت جو باید حدود ۲۰ درصد کمتر از گندم باشد. البته این نسبت ممکن است در مقاطعی باتوجه‌به تغییرات عرضه و تقاضا دستخوش نوسان شود.»

رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق تهران با انتقاد از سیاست‌های قیمت‌گذاری داخلی تصریح کرد: «یکی از چالش‌های اساسی در کشور، قیمت‌گذاری دستوری برای گندم است که ما راز سازوکارهای بازار جهانی دور کرده و نوعی حصار قیمتی ایجاد کرده است. این سیاست اگرچه با هدف حمایت از بخش کشاورزی در نظر گرفته شده، اما در بسیاری از موارد به زیان کشاورزان تمام می‌شود.»

زرگران خاطرنشان کرد: «در سال جاری نیز به نظر می‌رسد قیمت‌گذاری دولتی به ضرر کشاورزان بوده است؛ به‌گونه‌ای که در شرایطی که قیمت جودامی در بازار داخلی به حدود ۵۰ هزار تومان رسیده، انتظار می‌رود قیمت گندم حداقل در حدود ۶۰ هزار تومان باشد، اما قیمت‌گذاری فعلی این نسبت را منعکس نمی‌کند. اعتقاد دارم که باید از قیمت‌گذاری دستوری فاصله گرفت و اجازه داد نظام عرضه و تقاضا تعیین‌کننده قیمت باشد. این رویکرد، چه در کوتاه‌مدت به سود یا زیان کشاورز باشد، در بلندمدت موجب افزایش کیفیت تولید، بهبود تصمیم‌گیری در الگوی کشت و در نهایت به نفع بخش کشاورزی و اقتصاد کشور خواهد بود.»

کشاورزی پایدار

آخرین گزارش، تولید جهانی برنج در سال زراعی ۲۰۲۵-۲۰۲۶ به حدود ۵۶۳.۴ میلیون تن می‌رسد که رشدی بیش از ۲ درصد را نسبت به سال قبل نشان می‌دهد. هند، ویتنام، تایلند و اندونزی بیشترین سهم در این افزایش سطح زیرکشت دارند.»
بااین‌حال، کیانی‌راد بلافاصله هشدار می‌دهد که این تصویر کلان، نشانه‌های نگران‌کننده در سطح میدانی را پنهان کرده است. او در این زمینه توضیح می‌دهد: «در برخی کشورهای آسیایی، مصرف کودهای اتره و فسفات‌ه به دلیل افزایش قیمت کاهش یافته است. این موضوع می‌تواند در ماه‌های آینده به کاهش عملکرد در واحد سطح و در نتیجه کاهش عرضه مؤثر منجر شود.»
به گفته این دیپلمات ارشد ایرانی در فائو، در کوتاه‌مدت فشار اقتصادی ناشی از گرانی کود و سوخت عامل غالب است، اما در ادامه، ترکیب این عامل با پدیده «ال‌نینو» و اختلالات لجستیکی ناشی از تنش‌های ژئوپلیتیک می‌تواند بازار را در نیمه دوم سال زراعی جاری وارد فاز بحرانی کند.

گزارش‌های غیررسمی حاکی از آن است که قیمت جهانی کود اوهر در یک سال گذشته بیش از ۴۰ درصد افزایش یافته و قیمت گاز طبیعی به‌عنوان خوراک اصلی کارخانه‌های تولید کود، تحت‌تأثیر جنگ در اوکراین و تنش‌های خاورمیانه، به بالاترین سطح طی پنج سال اخیر رسیده است. این افزایش هزینه‌ها، حاشیه سود کشاورزان خردپا را در کشورهایمانند اندونزی، فیلیپین وبنگلادش به‌شدت کاهش داده وانگیزه‌برای کشت در فصل آینده را تهدید می‌کند. تنگه هرمز؛ شوک آتی به بازار حمل‌ونقل و بیمه

یکی از مهم‌ترین متغیرهای اثرگذار بر بازار جهانی برنج که اغلب در تحلیل‌های سطحی نادیده گرفته می‌شود، اختلال در مسیرهای راهبردی حمل‌ونقل، به‌ویژه تنگه هرمز است. این گذرگاه استراتژیک که روزانه حدود ۴۰ درصد نفت جهان و ۳۰ درصد گاز طبیعی مایع از آن عبور می‌کند، نقشی کلیدی در انتقال انرژی ونهاده‌های کشاورزی به بازارهای آسیایی و آفریقایی دارد.

کیلین راد در این باره به «پیام ما» می‌گوید: «وضعیت فعلی در خلیج‌فارس را باید یک شوک آتی به بازار توصیف کرد. این شوک بیش از هر چیز از سه کانال افزایش هزینه حمل‌ونقل، افزایش حق بیمه دریایی و افزایش هزینه نهاده‌ها بر بازار اثر گذاشته است. حتی بدون انسداد کامل این مسیر، افزایش هزینه‌های جانبی می‌تواند به‌تدریج به رشد قیمت‌های جهانی منجر شود.»
تحلیل‌گران اقتصادی معتقدند که شرکت‌های بیمه دریایی در ماه‌های اخیر حق‌المنال مسیرهای عبوری از خلیج‌فارس و دریای عمان را تا ۴۰ درصد افزایش داده‌اند. همچنین برخی خطوط کشتیرانی بزرگ جهانی ترجیح می‌دهند کشتی‌های خود را از مسیر دورتر و گران‌تر «دماغه امید نیک» (در آفریقای جنوبی) هدایت کنند که این امر زمان سفر را ۱۵ تا ۲۰ روز افزایش داده و هزینه سوخت را دوبرابر می‌کند. این هزینه‌های اضافی در نهایت به‌صورت افزایش قیمت تمام‌شده کالاهای اساسی مانند برنج به مصرف‌کننده‌نهایی منتقل خواهد شد.

ک مسیر واردات؛ هزینه‌ای که افزایش یافته است

شواهد میدانی از زنجیره حمل‌ونقل برنج به ایران نیز این فشار فرزند را تأیید می‌کند. «پیام ما» در تحقیقات خود از مسیر پاکستان به‌عنوان یکی از مبادی اصلی تأمین برنج وارداتی کشور به ارقام قابل‌توجهی دست‌یافته است. بر اساس اطلاعات دریافتی از منابع آگاه در تشکل‌های حمل‌ونقل، هزینه حمل هر کانتینر برنج (معادل حدود ۲۵ تن) از بندر کراچی پاکستان تا مرزهای زمینی ایران (عمدتاً از طریق مرز میرجاوه یا بازارچه‌های مرزی سیستان و بلوچستان) در شرایط فعلی بین ۲۵۰۰ تا ۳۵۰۰ دلار برآورد می‌شود. اما در برخی مسیرهای پرریسک‌تر، این رقم تا ۶۰۰۰ دلار نیز گزارش شده است. نکته قابل‌تأمل اینجاست که اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران که معمولاً آمار مقایسه‌ای هزینه‌های حمل را منتشر می‌کند، در روزهای اخیر از ارائه هزینه‌های حمل‌ونقل سال گذشته با هدف فراهم‌آوردن امکان مقایسه اجتناب کرده است.

از سوی دیگر اطلاعیه اخیر «انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل بین‌المللی ایران» از بروز چالش جدید و مغفول مانده‌ای خبر می‌دهد. بر اساس این اطلاعیه، کانتینرهایی که به دلیل شرایط جنگی در خلیج‌فارس و افزایش ریسک عبور از آب‌های متحرک و خلیج‌فارس، قادر به ادامه مسیر نبوده و در بنادر پاکستان (عمدتاً کراچی و گوادر) تخلیه شده‌اند، تنها ۶۰ روز فرصت تریخس دارند. دولت پاکستان به‌عنوان یکی از مبادی اصلی واردات برنج کشور، به دلیل کمبود فضای

ا خبر |

میدری خبر داد

آغاز طرح حذف واسطه‌ها در توزیع محصولات کشاورزی

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی از اجرای طرح توزیع مستقیم برخی محصولات کشاورزی در چند شهرستان با هدف حذف واسطه‌ها خبر داد و گفت: «این طرح می‌تواند هم به نفع کشاورزان و هم مصرف‌کنندگان باشد و در صورت توسعه، به یکی از زیرساخت‌های مهم اصلاح نظام توزیع محصولات کشاورزی تبدیل خواهد شد.»

«احمد میدری» در نشست با اعضای کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی با اشاره به اقدامات انجام شده در حوزه کشاورزی در دوران جنگ رمضان اظهار کرد: «یکی از اقداماتی که در این مدت انجام شد، اجرای طرح توزیع مستقیم محصولات کشاورزی در شرکت صنایع شیر ایران در چند شهرستان بود. در قالب این طرح حدود ۴ تا ۵ محصول کشاورزی بدون حضور واسطه‌ها و به‌صورت مستقیم در اختیار مصرف‌کنندگان قرار گرفته است.»

او تأکید کرد: «این طرح از جمله مطالبات جدی مردم است و می‌تواند به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم توسعه‌بخش کشاورزی مطرح شود. زیرا هم به نفع کشاورزان است و هم مصرف‌کنندگان از آن بهره‌مند می‌شوند.»
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: «امیدواریم بتوانیم این طرح را در آینده به همه شهرستان‌ها و طیف گسترده‌تری از محصولات کشاورزی تعمیم دهیم؛ هر چند اجرای چنین طرحی به دلیل پیچیدگی‌های موجود در زنجیره تولید و توزیع، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی‌های گسترده است.»

انبارداری و فشار بر زیرساخت‌های بندری خود، ضرب‌الاجل تعیین کرده است که در صورت اتمام این مهلت، کانتینرها به نفع دولت پاکستان ضبط خواهند شد. این موضوع ریسک زمانی و هزینه‌ای واردات را به طور چشمگیری افزایش داده و بسیاری از واردکنندگان کوچک و متوسط را با خطر از دست‌دادن محموله‌های خود مواجه کرده است.

ک بازار ایران؛ ثبات فعلی بر پایه تولید و مدیریت

در داخل کشور، تصویر فعلی بازار برنج با آنچه در سطح جهانی دیده می‌شود تفاوت دارد. «مجید آنجفی»، معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی، در نتیجه کاهش عرضه مؤثر از وضعیت موجود می‌گوید: «پیش‌بینی می‌شود تولید برنج کشور در سال جاری حدود ۲ میلیون تن باشد. با در نظر گرفتن نیاز سالانه حدود ۲.۳ میلیون تنی، واردات به‌گونه‌ای مدیریت خواهد شد که به تولید داخلی لطمه وارد نشود و نیاز مصرف‌کنندگان نیز تأمین گردد.»

آنجفی در پاسخ به سؤال «پیام ما» درباره افزایش هزینه نهاده‌های تولید مانند کود، سم و سوخت تأکید می‌کند: «افزایش هزینه نهاده‌ها می‌تواند بر فرایند تولید اثر بگذارد، اما سیاست وزارت جهاد کشاورزی تعدیل قیمت نهایی محصول به‌گونه‌ای است که فشار هزینه‌ها را تا حد قابل‌قبولی جبران شود. در حال حاضر از این بابت نگرانی جدی وجود ندارد و کشاورزان اصلی‌ترین تولیدکنندگان با انگیزه کافی کار خود را ادامه می‌دهند.»

معاون امور زراعت در خصوص مدیریت واردات نیز به «پیام ما» می‌گوید: «با تنوع‌بخشی به مبادی ورودی و انعقاد قراردادهای واردات با چند کشور مختلف از جمله هند، پاکستان، تایلند و امارات متحده عربی، ریسک‌های ناشی از اختلالات منطقه‌ای و افزایش هزینه حمل دریک مسیر خاص، مدیریت شده است. هیچ نگرانی از بابت کمبود کالا در بازار داخلی وجود ندارد.»

البته شرکت بازرگانی دولتی ایران نیز به طور غیررسمی اعلام کرده است که ذخایر راهبردی برنج کشور - شامل برنج داخلی و وارداتی ذخیره‌شده در انبارهای سازمانی - به حدود ۸۰۰ هزار تن رسیده است. این میزان ذخیره، معادل بیش از ۴ ماه مصرف عادی کشور ارزیابی می‌شود که در شرایط عادی یک پشتوانه مطمئن محسوب می‌گردد.

ک سکوت بازار؛ غیبت داده‌های میدانی و معنای پنهان آن

در کنار این داده‌های رسمی و اظهارات مقامات دولتی، تلاش «پیام ما» برای گفت‌وگو با واردکنندگان عمده و تجار برنج به نتیجه نرسید. تماس‌های مکرر با مدیران تشکلی مرتبط، با یا عبارت «شرایط اجازه نمی‌دهد» و «الان وقت صحبت نیست» مواجه شد و یا اساساً بی‌پاسخ ماند. فعالان این حوزه در شرایط فعلی تمایلی به ارائه اطلاعات درباره وضعیت خریدهای خارجی، هزینه‌های حمل دریایی و زمینی، موجودی انبارها یا چشم‌انداز قیمت‌ها در ماه‌های آینده ندارند. این سکوت در حالی است که حتی در شرایط عادی نیز همواره ایهاماتی درباره آمار واقعی بازار برنج وجود داشته و دسترسی به داده‌های دقیق بازار با چالش همراه بوده است.

ک ثبات امروز، ابهام فردا

بازار برنج ایران در حال حاضر بر پایه «تولید داخلی»، «ذخایر» و «مدیریت واردات» در وضعیت پناثنی قرار دارد. اما هم‌زمان، روندناهای جهانی در حال شکل‌دادن به موجی از فشار هستند که می‌تواند در ماه‌های آینده به بازار داخلی نیز منتقل شود.

در چنین شرایطی، ثبات فعلی را شاید بتوان بیش از آن‌که نشانه‌ای از پایداری بلندمدت دانست، نوعی فاصله زمانی تا مواجهه با وضعیت‌های جدید بازار جهانی تلقی کرد. در نهایت، نباید فراموش کرد که ایران در سال‌های گذشته توانسته است باوجود تحریم‌ها و فشارهای خارجی، امنیت غذایی خود را در کالاهای اساسی از جمله گندم و برنج حفظ کند. ذخایر ۸۰۰ هزارتنی برنج، تولید ۲ میلیون‌تنی داخلی و تجربه مدیریت بحران‌های آرز و لجستیکی، سرمایه‌هایی هستند که می‌توانند کشور را از این موج جدید فشارهای جهانی نیز عبور دهند. آنچه امروز لازم است، نه نگرانی از بحران حتمی، بلکه «آمادگی برای مواجهه هوشمندانه با واقعیت‌های جدید بازار جهانی» است. با سیاست‌گذاری دقیق و اقدام به‌موقع، می‌توان ثبات فعلی را نه یک فاصله زمانی تا بحران، بلکه نقطه شروعی برای تاب‌آوری بیشتر در برابر نوسانات آینده تعریف کرد.

ا خبر |

میدری خبر داد

آغاز طرح حذف واسطه‌ها در توزیع محصولات کشاورزی

میدری در ادامه با اشاره به اقدامات شرکت صنایع شیر ایران در دوران بحران گفت: «در شرایطی که کاهش تقاضای نخواست دامداری‌ها را با مشکلات جدی مواجه کند، این شرکت با ۶۰۰ هزار میلیارد تومان شیر خام از دامداران خریداری کرد.»

به گفته وی، این شیر خام به شیرخشک تبدیل شد تا از هدررفت بحران‌های آرز و لجستیکی، سرمایه‌هایی بخشی از این محصول به بازارهای خارجی از جمله عراق صادر شده و تلاش برای ورود به بازار پاکستان نیز در حال انجام است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تصریح کرد: «این اقدام مانع تعطیلی بسیاری از دامداری‌ها و واحدهای لبنی کوچک شد و به پایداری زنجیره تولید شیر در کشور کمک کرد.»

میدری در ادامه گفت: «با وجود شرایط خاص اقتصادی، صدور احکام بانزشتگان صندوق کشاورزی و تأمین اجتماعی طبق روال ادامه یافت و پرداخت مستمری‌ها نیز بدون وقفه انجام شد.» او تأکید کرد: «این طرح از جمله مطالبات جدی مردم است و می‌تواند به‌عنوان یکی از زیرساخت‌های مهم توسعه‌بخش کشاورزی مطرح شود. زیرا هم به نفع کشاورزان است و هم مصرف‌کنندگان از آن بهره‌مند می‌شوند.»
وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اظهار امیدواری کرد که با تبدیل به‌دهیدا به فرصت، بتواند زمینه تحولات اساسی در حوزه تجارت مرزی و توسعه بخش کشاورزی را فراهم کرد و از ظرفیت‌های موجود برای تقویت تولید و معیشت مردم بهره گرفت.»

ا خبر |

غفلت نیتزات محصولات کشاورزی کشور در محدوده ایمن

معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: «نتایج پایش‌های مؤسسه تحقیقات خاک و آب‌نشان می‌دهد که غلظت نیتزات در محصولات کشاورزی ایران در محدوده ایمن و مطابق با استانداردهای ملی است.»

هم‌زمان با هفته آموزش و ترویج کشاورزی، «غلامرضا گل‌محمدی»، رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با اشاره به یافته‌های مستند مؤسسه تحقیقات خاک و آب کشور اظهار کرد: بررسی‌های دقیق و مستمر پایش‌های تخصصی نشان می‌دهد که غلظت نیتزات در محصولات کشاورزی ایران در محدوده ایمن و مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی قرار دارد.

افزود: «این نتایج، حاصل اجرای برنامه‌های منظم پایش، نظارت علمی مستمر و بهره‌گیری از یافته‌های پژوهشی در فرایند تولید است که باینگر سلامت محصولات کشاورزی کشور و اطمینان‌بخشی به مصرف‌کنندگان داخلی است.»

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با تأکید بر نقش کلیدی آموزش و ترویج در ارتقای ایمنی غذایی عنوان کرد: «تداوم تحقیقات کاربردی، آموزش بهره‌برداران و نظارت علمی بر فرایند تولید، نقش مهمی در ارتقای ایمنی غذایی، حفظ سلامت جامعه و تقویت اعتماد عمومی به تولیدات داخلی ایفای کند.»

ا خبر |

رشد ۳۳ درصدی

تسهیلات مکانیزاسیون کشاورزی در سال ۱۴۰۵

رئیس مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی از رشد ۳۳ درصدی تسهیلات و اعتبارات مکانیزاسیون کشاورزی در سال ۱۴۰۵ خبر داد.

«کریم ذوالفقاری» افزود: «با نگاه ویژه وزیر جهاد کشاورزی و مساعدت بانک کشاورزی، ۸ هزار میلیارد تومان اعتبار تسهیلاتی برای توسعه فناوری‌های نوین و هوشمندسازی در زیربخش‌های مختلف کشاورزی در سال ۱۴۰۵ اختصاص یافته است.»

این مقام مسئول گفت: «بخش عمده‌ای تسهیلات برای حمایت‌های ویژه ورود فناوری‌های نوین به عرصه کشاورزی کشور توسعه تجهیزات مرتبط با هوشمندسازی در باغات، دامداری‌ها، مرغداری‌ها و مزارع آبزی‌پروری است.»

به گفته او، تخصیص اعتبار سال گذشته ۶ هزار میلیارد تومان بود که از این میزان ۹۷ درصد جذب اعتبار شد.

رئیس مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی اظهار داشت: «این اعتبارات تسهیلاتی برای خرید ماشین‌ها، ادوات و تجهیزات در زیربخش‌های مختلف کشاورزی و با اولویت توسعه فناوری‌های نوین در زیربخش‌های مکانیزاسیون زراعت، باغی، گلخانه، گیاهان دارویی، جنگل و مرغ، دام و طیور و آبزیان منطبق با برنامه‌های توسعه‌ای وزارت جهاد کشاورزی، فراهم می‌کند که برش استانی آن تهیه شده است.»

ذوالفقاری تصریح کرد: «گام نخست این اعتبار به میزان ۴ هزار میلیارد تومان در نیمه نخست سال جاری و ۲ هزار میلیارد تومان در ۶ ماهه دوم سال تخصیص می‌یابد.»

ا خبر |

خرید ۶۳۵ میلیارد تومانی برگ سبز از چای کاران شمال کشور

رئیس سازمان چای، از برداشت برگ سبز چای بهاره از باغات گیلان و مازندران به ارزش ۶۳۵ میلیارد تومان خبر داد و گفت: «از این مقدار ۳۴۰۰ تن چای خشک تولید شده است.»
«حسیب جهانساز» با اشاره به آغاز برداشت و خرید تضمینی برگ سبز چای از اول اردیبهشت، اظهار کرد: «برداشت برگ سبز تا مهرماه ادامه دارد.»

او از عقد قرارداد خرید تضمینی ۱۶۳ کارخانه چای‌سازی با سازمان چای کشور خبر داد و تصریح کرد: «در حال حاضر روزانه حدود ۲۰۰۰ تن برگ سبز از چای‌کاران گیلان و مازندران خریداری می‌شود.»

رئیس سازمان چای کشور با بیان اینکه طی دو هفته اخیر بالغ بر ۱۵ هزار تن برگ سبز خریداری شده است، اضافه کرد: «بهای این میزان برگ سبز خریداری شده ۶۳۵ میلیارد تومان است.»

جهانساز با اشاره به افزایش ۷۲ درصدی بهای برگ سبز درجه یک و ۶۷ درصدی درجه دو، بیان کرد: «قیمت برگ سبز چای درجه یک ۴۲ هزار تومان و درجه دو ۳۰ هزار تومان است.»

او با اشاره به مساعد بودن شرایط جوی، از تولید برگ سبز و چای خشک کیفی تر خبر داد و گفت: «پیش‌بینی می‌شود در سال جاری بالغ بر ۱۳۰ هزار تن برگ سبز و بالغ بر ۳۰ هزار تن چای خشک تولید شود تا بتوانیم سهم چای ایرانی را در سبد مصرفی خانوار افزایش دهیم.»

رئیس سازمان چای با بیان اینکه کارخانه‌ها تاکنون بیش از ۹۰ میلیارد تومان از سهم خود را به چای‌کاران پرداخت کرده‌اند، متذکر شد: «۵۲ هزار بهره‌بردار در بیش از ۲۲ هزار هکتار از باغات چای فعالیت دارند.» ا ایسنآ

